

Mobilă pentru fete regale

În plină criză economică, occidentalii așteaptă luni de zile pentru a cumpăra o piesă de mobilier în stil transilvănean. De Diana-Florina Cosmin

da Toro (56 de ani) și Ermil Ghișoiu (65 de ani) au preluat, în 1996, Mobila Rupea (județul Brașov), societate ce acumulasese datorii la stat de 30.000 de dolari. Au restructurat-o, au re tehnologizat-o și, folosindu-se de experiența lui Ermil Ghișoiu, care lucrase în Germania într-un atelier de recondiționări, au diversificat producția, adăugând mobilierul vechi în ofertă. Toate piesele de mobilier au o simbolistică aparte – Copacul Vieții, Motivul Lunii, al Soarelui – iar motivele românești, săsești și secuiești vorbesc la unison despre Ardeal. „Cultura transilvăneană e impregnată în mobilă, iar eu sunt mândră că fiecare piesă pe care o exportăm promovează spiritul românesc în străinătate”,

afirmă Ida Toro, director general Mobila Rupea, ale cărei origini maghiare sunt întregite de dragostea pentru tot ceea ce înseamnă România. „Sufletul meu e în România și îmi place să cred că sunt și eu, prin mobila mea, un mic ambasador al ei”, completează ea.

Plimbându-se printre vechile lăzi recondiționate, pictate de meșterii secolului al XIX-lea, Ida Toro are ceva din duioșia unui Pygmelion care își admiră creația. Pentru că, fără intervenția sa și a lui Ghișoiu, cele mai multe dintre piesele vechi ce stau așezate la loc de cinste în case elegante din Europa ar fi ajuns lemne de foc sau ar fi putrezit prin depozite insalubre.

Mobila din lemn de brad, pictată manual, și mobilierul vechi,

recondiționat, au clienți din toată Europa și chiar de peste Ocean, din Canada. Toți sunt aliniați disciplinat pe o listă, așteptând să le vină rândul să cumpere un dulap în stil transilvănean, un pat din lemn pictat sau o ladă de zestre de acum 100 de ani. Prețurile nu sunt deloc modeste: o ladă de zestre costă circa 200 de euro, un dulap din lemn pictat, cu motive transilvănene, poate ajunge și la 1.000 de euro, în funcție de model, iar un dormitor din lemn pictat, la peste 2.000 de euro.

Firma Mobila Rupea are în prezent pe lista de așteptare în jur de 10 clienți. Printre ei se numără atât cumpărători individuali, care așteaptă de la două până la 20 de piese, cât și comercianți de mobilă din Anglia, Italia, Franța, Olanda, Belgia, Austria, Danemarca sau Canada, care așteaptă unul sau două... camioane. „Singura țară unde criza își spune cuvântul este Germania. Cei de acolo au mai rărit comenzile. În rest, totul a rămas neschimbat”,

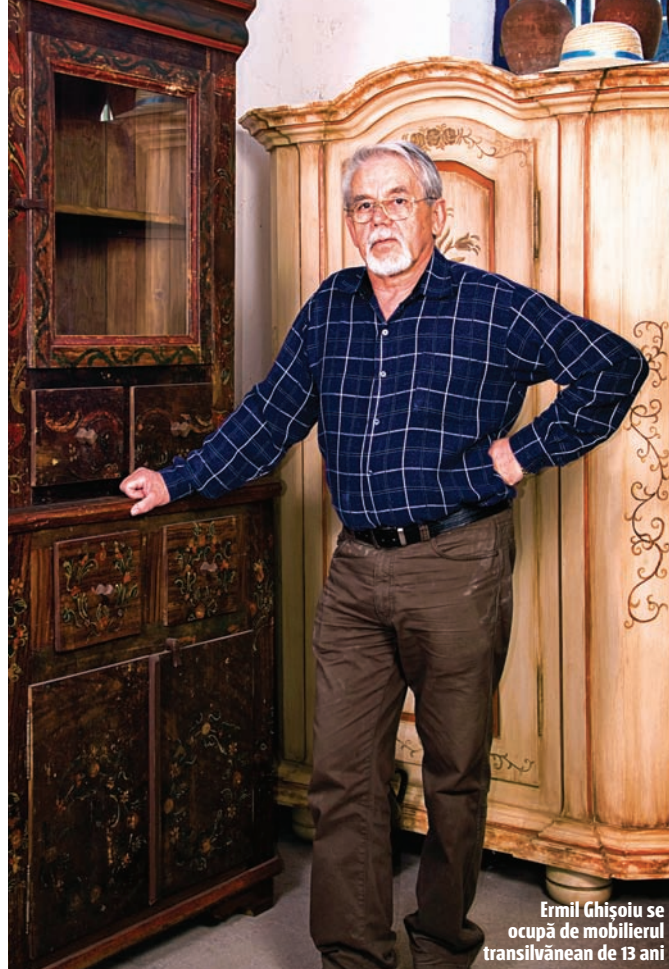
afirmă Ermil Ghișoiu, director de producție al fabricii Rupea. Spre Anglia, cea mai importantă destinație de export, pleacă în prezent câte un camion de mobilă pe lună. „Englezii preferă mobilierul în ton cu vremea lor ploioasă”, glumește Ghișoiu, arătând către un dormitor cu dulap, pat și comode în nuanțe de gri cu negru, gata să ia drumul Angliei. O comodă din lemn pictat pleacă la Londra cu un preț de 250 de euro și ajunge în casele britanicilor la prețuri ce pot depăși chiar 600 de lire sterline. Occidentul apreciază vechimea și, mai ales, eticheta de „handmade” iar o comandă scade rareori sub suma de 12.000 de euro, chiar dacă așteptarea poate ajunge și la două luni.

CERERI DIN STRĂINĂTATE. Dintre cei circa 40 de clienți pe care fabrica îi are într-un an, în jur de 15 sunt clienți individuali care își doresc câte un dormitor sau câte o piesă de mobilier în stil

ardelenesc. Majoritatea covârșitoare este formată din firme străine care cumpără angro pentru piețele locale, pe primele trei locuri în top aflându-se Anglia, Franța și Italia. De 5 ani încoace, există și o cerere în continuă creștere din partea distribuitorilor de mobilă din România, în special a celor bucureșteni. Exporturile păstrează, însă, o pondere de 90% din totalul producției. Cât despre clienții individuali, aceștia sunt în general persoane cu aplecare spre cultură și cu pasiune pentru lucrurile unice. Printre ei se numără Princesesa Margareta (castelul de la Săvârșin are și mobilă de la Rupea), fostul ambasador al SUA, Michael Guest, precum și prințesa Marina Sturdza. Nu numai că Mobila Rupea nu este afectată de criză, dar dificultățile financiare ale partenerilor se dovedesc a fi o sursă de profit. Unele com-

pării străine cumpărau mobilă pentru a o revinde în SUA, dar căderea cu 90% a pieței americane de profil le-a adus aproape de faliment. „Un furnizor olandez are probleme în perioada asta, așa că a acceptat să-mi revândă la un preț mai mic mobila trimisă. Am luat-o înapoi și o revând acum la rândul meu”, povestește Ghișoiu. Profitul nu este deloc neglijabil iar acest tip de tranzacție a devenit o practică frecventă pentru Mobila Rupea. Ghișoiu arată către câteva piese de mobilier vechi, rusesc, din zona Uralilor, care au făcut obiectul unei tranzacții similare, după ce un alt client olandez a avut probleme și s-a oferit să le revândă. Acum așteaptă să fie trimise spre o altă destinație din Occident. Piesele de mobilier ieșite din mâinile meșterilor de la Rupea ajung astfel să „colinde” Europa în lung și în lat, mereu cu escală în locul de unde a început povestea lor – Ardealul. Acest gen de tranzacții implică însă o „echilibristică” fragilă între profitul din revânzare și costurile de transport înapoi în România. Două sute de lăzi de zestre de 100 de ani vechime, proaspăt întoarse din Olanda și așteptând o nouă destinație, stau însă mărturie a faptului că profitul merită eforturile logistice.

PIESE VECHI, SALVATE DE LA FOC. Fabrica este specializată în mobilier din lemn nou, mobilier reconșionat și, respectiv, mobilier nou din lemn vechi. Mobilierul din lemn nou preia modele vechi și le reinterpretează în diverse variante coloristice, în funcție de viziunea artistică, dar și de cerințele pieței pe care se exportă. Pentru mobilierul nou din lemn vechi, sursa principală de materie primă o reprezintă demolările, grinzile sau lavetele vechi, în timp ce mobilierul pentru reconșionare este adus mai

Ermil Ghișoiu se ocupă de mobilierul transilvănean de 13 ani

ales de sași care vor să scape de vechiturile din casă. „De multe ori am salvat piese vechi de la foc”, își amintește Ida Toro, menționând însă că, datorită notorietății în zonă a fabricii, există persoane care colectează mobilă și o aduc, contra cost. Din păcate însă, „mulți dintre aceștia cer prețuri mai mari decât ar ajunge să valoreze mobila după reconșionare”, precizează Ghișoiu. Reconșionarea constă exclusiv în tratarea lemnului, pictura originală nu se atinge niciodată pentru că vechile rețete de culori sunt necunoscute și niciun pigment modern, oricât de scump, nu le-ar putea reproduce întocmai. Majoritatea pieselor reconșionate sunt în stil transilvănean „Renaissance”, în stil baroc românesc sau cu elemente de Biedermaier, aceleași stiluri ce se regăsesc și în piesele noi de mobilier, în diverse culori și combina-

ții. Din cei 30 de angajați (majoritatea tâmplari), doar patru sunt femei, implicate în partea „artistică”, de finisaj și pictură. Toate vopselurile și produsele auxiliare sunt ecologice, importate din Olanda și SUA.

Pentru mobilierul din lemn nou există produse speciale, unele chiar foarte costisitoare, precum vopseaua ce „crapă” la uscare, pentru a da efectul de patină și de vechi. „Multe persoane se feresc de mobila veche din cauza cariilor, dar își doresc mobilier cu aspect de vechime, iar noi trebuie să ne conformăm”, explică Ghișoiu, arătând către un „blidar transilvănean” vechi (n.r. corp de mobilier în care se așază farfurile), ale cărui motive au fost reproduse în piesele noi. „De câte ori găsesc câte o piesă veche care îmi place, preiau modelele pentru mobilierul nou”, adaugă Ghișoiu. „Antichitățile nu mor niciodată iar ceea ce facem noi aici arată clar că ele au viață mai lungă decât cei care le reconșionează”, adaugă el. Pasiunea pentru mobilierul vechi s-a transmis și fiului său, Daniel Ghișoiu, care „fură” în prezent meseria de la tată și va prelua cât de curând ștafeta.

Businessul de nișă condus de Toro și Ghișoiu se adresează celor care sunt dispuși să plătească puțin mai mult pentru o piesă cu o lucrătură și o poveste aparte. Nici măcar concurența mobilierului din lemn stratificat, care a invadat piața în ultimii cinci ani, nu pare să le zdruncine încrederea în faptul că mobila românească tradițională are mulți ani de trăit de acum încolo. „Cei care ne cumpără mobila sunt oameni care au o cultură și un gust pentru frumos, oameni care caută povești”, conchide Toro, care vrea să spună că, în inima Ardealului, cultura nu intră niciodată în re-

S

FOTO: HORIA VĂRLAN